

Додаток до наказу
від «26» лютого 2019 №091/од

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо розробки, структури та змісту навчального плану
підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями
бакалавр та магістр у
Національному авіаційному університеті

СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 – 2019

Київ

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 2 з 10	

(Ф 03.02-31)

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Прізвище	Посада	Дата
Розробник		Л.Бородінова	Начальник навчально-методичного відділу	
Узгоджено		А.Гудманян	Проректор з навчальної роботи	
Узгоджено		М.Вакулік	Начальник відділу кадрів	
Узгоджено		О.Білоус	Начальник відділу моніторингу якості вищої освіти	
Узгоджено		Л.Прудивус	Начальник юридичного відділу	

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	<p align="center">Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 3 з 10	

ЗМІСТ

1	Загальні положення.....	4
2	Структура навчального плану.....	5
3	Вимоги до змісту навчального плану.....	7

	<p align="center">Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 4 з 10	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Методичні рекомендації щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр (далі – Методичні рекомендації) у Національному авіаційному університеті (далі – Університет) регламентують порядок формування, затвердження та впровадження навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти за бакалаврським та магістерським ступенями вищої освіти в Університеті.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-УІІ, «Про вищу освіту» від 01.06.2014 №1556-УІІ, наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік», стандартів вищої освіти України, наказів та нормативних листів Міністерства освіти і науки України.

Планування освітнього процесу здійснюється на основі навчальних планів і графіку навчального процесу. З метою конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік, з урахуванням умов навчання в конкретному структурному підрозділі на відповідному курсі (році навчання) складається робочий навчальний план.

1.2. Навчальний план – це нормативний документ Університету, який розробляється на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю (спеціалізацією) і містить відомості про спеціальність, освітній ступінь, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік навчального процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, обов'язкові і вибіркові компоненти, визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, дані про кількість і форми семестрового контролю, підсумкову атестацію, загальний бюджет навчального часу на весь нормативний термін навчання та його поділ на час навчальних занять та час, відведений на самостійну роботу студента.

1.3. Навчальний план є однією зі складових освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми.

1.4. Навчальний план ухвалюється Вченою радою Університету (відповідно до встановленого Університетом порядку), затверджується ректором Університету, після погодження з проректором за напрямом, та засвідчується печаткою Університету.

1.5. Навчальний план зі спеціальності розробляється випусковою кафедрою відповідно до затверджених стандартів вищої освіти та освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм Університету для підготовки здобувачів вищої освіти за бакалаврським та магістерським рівнями.

1.6. Відповідальність за якість розробленого навчального плану, його відповідність стандартам вищої освіти України покладається на директора

	<p align="center">Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 5 з 10	

навчально-наукового інституту, декана факультету та завідувача випускової кафедри.

1.7. Методичний супровід щодо розроблення навчального плану надається навчально-методичним відділом Університету.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Навчальні плани в Університеті розробляються для кожного рівня вищої освіти, а саме:

- бакалавр;
- магістр.

Основними структурними елементами навчального плану є:

- загальні реквізити;
- графік навчального процесу;
- план навчального процесу.

Загальні реквізити:

- назва міністерства (Міністерство освіти і науки України) і Університету, галузі знань, спеціальності, освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми (спеціалізації за наявності), а також форма навчання;

- визначення освітніх ступенів (бакалавр, магістр), термінів навчання, на базі якої освіти проводиться підготовка здобувачів вищої освіти, а також кваліфікація.

Нормативний термін підготовки здобувачів вищої освіти становить:

- за освітнім ступенем бакалавр - 240 кредитів ЄКТС;
- за освітнім ступенем магістр освітньо-професійної програми - 90-120 кредитів ЄКТС, або освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС, освітньо-наукова програма обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

Вказана у навчальному плані кваліфікація повинна відповідати стандартам вищої освіти України.

Графік навчального процесу.

У графіку навчального процесу обов'язково визначаються роки (курси) навчання за відповідною освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою, на кожний з яких передбачається обсяг теоретичного навчання, види та терміни практик, екзаменаційних сесій, канікул, підготовки кваліфікаційних робіт (проектів), атестації здобувачів вищої освіти.

Графік навчального процесу складається на навчальний рік і затверджується проректором за напрямом.

Графік навчального процесу для здобувачів вищої освіти складається з урахуванням наступного:

	<p align="center">Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 6 з 10	

- навчальний рік – 12 місяців, розпочинається, як правило, 1 вересня і складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, екзаменаційних сесій, вихідних, святкових і канікулярних днів;

- тривалість навчального року складає 52 тижні, сумарна тривалість зимових та літніх канікул становить від 8 до 12 тижнів. Для останнього року навчання літні канікули не плануються;

- тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю, екзаменаційних сесій впродовж навчального року (крім випускних курсів) не може бути меншою за 40 тижнів і перевищувати 44 тижні;

- навчальний тиждень – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 45 академічних годин;

- навчальний день – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 9 академічних годин;

- навчальний рік поділяється на 2 семестри (осінній та весняний) теоретичне навчання впродовж яких завершується екзаменаційними сесіями;

- навчальні та виробничі практики можуть проводитись як до, так і після екзаменаційних сесій.

Практична підготовка (навчальні і виробничі практики) проводиться із відривом від теоретичного навчання і в графіку навчального процесу відображається окремо. Сукупна тривалість виробничих практик із відривом від навчання не може бути меншою ніж 4 тижні.

План навчального процесу обов'язково повинен включати відомості про:

- нормативну (обов'язкову) частину відповідно до освітньо-професійної програми;

- вибіркочу частину відповідно до освітньо-професійної програми;

- назви навчальних дисциплін обов'язкової частини;

- назви навчальних дисциплін вибіркової частини;

- форми семестрового контролю (екзамени, заліки);

- кількість кредитів ЄКТС, встановлених для навчальних дисциплін;

- курсові роботи (проекти);

- кількість аудиторних годин за курсами і семестрами;

- розподіл загального обсягу годин, закріплених за навчальними дисциплінами, на аудиторну (лекції, лабораторні або практичні заняття) та самостійну роботу студентів;

- кількість тижнів у кожному семестрі;

- загальну кількість годин тижневого навантаження;

- кількість екзаменів;

- кількість заліків;

- кількість курсових робіт

- кількість курсових проектів.

	<p align="center">Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 7 з 10	

3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

При розробленні навчального плану обов'язково необхідно врахувати наступне:

- у структурі навчального плану виділяється обов'язкова і вибіркова складові;

- обов'язкова складова навчального плану не може перевищувати 75 відсотків обсягу (в кредитах ЄКТС) навчального плану і включає навчальні дисципліни, кваліфікаційні роботи (проекти), практики та інші види навчального навантаження студента, спрямовані на досягнення результатів навчання, визначених освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою. При цьому на досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю, має бути відведено не менше як 50 відсотків обсягу навчального плану, а решта обсягу обов'язкової складової навчального плану виділяється для компонентів програм, запроваджених випусковими кафедрами. Обов'язкова складова навчального плану має містити компоненти, опанування яких необхідне для присвоєння визначеної програмою освітньої кваліфікації;

- вибіркова складова навчального плану має складати не менше 25 відсотків. У свою чергу, вибіркова складова призначена для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання в межах обраної освітньої програми та/або здобути додаткові спеціальні професійні компетентності. В межах обсягу вибіркової складової здобувач вищої освіти має право обирати освітні компоненти самостійно, і такий вибір не обмежується навчальним планом програми, за якою проводиться навчання. За необхідністю за рахунок вибіркової складової в навчальних планах можуть запроваджуватись спеціалізовані (профільні) блоки (пакети) навчальних дисциплін;

- загальна кількість навчальних дисциплін і практик не повинна перевищувати 16 на навчальний рік та, відповідно, 8 на семестр. У випускному семестрі у кількість дисциплін включаються кваліфікаційний екзамен, кваліфікаційні роботи (проекти). Таким чином, середній обсяг годин з однієї навчальної дисципліни становить 4 кредити ЄКТС. Оптимальний обсяг однієї обов'язкової навчальної дисципліни на семестр має становити 5-6 кредитів;

- кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для здобувачів вищої освіти може становити від 33 відсотків до 50 відсотків. Кількість годин може відрізнятися залежно від галузі знань та спеціальності: підготовка у сфері природничих наук, технічних спеціальностях тощо потребує більшого часу на роботу в лабораторіях та практичну підготовку, у той час при підготовці за спеціальностями соціально-гуманітарного спрямування більше часу має виділятися на самостійну роботу студентів;

	<p align="center">Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 8 з 10	

- навчальні дисципліни і практики плануються, як правило, в обсязі трьох і більше кредитів ЄКТС;

- навчальний рік становить 60 кредитів ЄКТС, а відповідно у семестрі – 30 кредитів ЄКТС

- при розробленні навчального плану кредити ЄКТС встановлюються складовим навчального плану (навчальним дисциплінам, циклам навчальних дисциплін, практикам, курсовим та кваліфікаційним роботам (проектам));

- сумарна кількість заліків та екзаменів (без курсових робіт (проектів) та практик) за семестр не може перевищувати 8 форм контролю (але не більше 5 екзаменів на екзаменаційну сесію);

- курсова робота чи курсовий проект, що мають міждисциплінарний характер, можуть виділятися окремою позицією в навчальному плані (орієнтований обсяг - 3 кредити ЄКТС) та враховуватися в число 16 дисциплін на рік;

- кількість курсових робіт (проектів) не повинна перевищувати двох на навчальний рік (одна на семестр). Для студентів першого курсу курсові проекти (роботи) не плануються, а у випускному семестрі можуть плануватися лише за умови відсутності в плані кваліфікаційної роботи (проекту);

- розподіл аудиторних занять між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями та консультаціями, а також між тижнями теоретичного навчання є прерогативою Університету. При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати для студентів освітнього ступеня бакалавр – до 30 годин, магістр – 18 годин. Складання заліків, як правило, проводиться на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті;

- на останній семестр навчання планується, як правило, значна за обсягом практична та науково-практична робота (педагогічна, переддипломна, науково-дослідна практики), яка завершується державною атестацією у вигляді кваліфікаційного екзамену, захисту кваліфікаційного проекту (роботи) бакалавра, магістра;

- зменшення часу на практичну та науково-практичну підготовку випускників введенням додаткових тижнів теоретичного навчання в останньому семестрі не є доцільним.

У плані навчального процесу вказується кількість тижнів згідно з графіком навчального процесу. Університет самостійно визначає кількість тижнів у семестрі.

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр та магістр у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ МР 03.02(14) – 01 - 2019
		стор. 10 з 10	

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа/сторінки (пункт)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	заміненого	нового	анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності